Pirkka-Petri Lebedeff

Lausunto
5.9.2023
264/03.01.01/2023

Talousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Johanna Rihto-Kekkonen
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 22. ja 30.8.2023 U10 ja UJ 18/2023vp

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta komission asetukseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkitykselliseen tukeen, SGEI de minimis -asetus, U 10 ja UJ 18/2023 vp

Komission ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio on antanut 19.4 ja 4.8.2023 ehdotukset SGEI de minimis -asetuksen muuttamisesta. Komission ehdotus perustuu muun muassa yleistä taloudellista etua koskevien terveys- ja sosiaalipalvelujen valtiontukisääntöjen arviointiin, joka toteutettiin vuonna 2019 ja komission toteuttamaan SGEI de minimis-asetusta koskevaa kannanottopyyntöön, joka toteutettiin 12.12.2022-09.01.2023.

Arviointitarkastuksen ja kannanottopyynnön perusteella komissio on päättänyt ehdottaa asetukseen muun muassa SGEI de minimis -asetuksen mukaisen enimmäismäärien korotusta, keskusrekisterin perustamista sekä muutamia oikeudellisesti selventäviä asiakohtia.

Komission ehdotuksen mukaan asetus olisi voimassa 1.1.2024-31.12.2030. Nykyisin voimassa oleva SGEI de minimis-asetuksen voimassaolo päättyy 31.12.2023.

Komissio ehdottaa korotettavaksi jäsenvaltiossa yhdelle SGEI-palvelujen tarjoajalle kolmen vuoden aikana myönnettävän vähämerkityksellisen tuen enimmäismäärää 700 000 euroon nykyisestä 500 000 eurosta.

Komissio ehdottaa myös kansallisen tai EU:n tason keskusrekisterin perustamista tuen enimmäismäärän seurantaa varten. Ehdotuksen mukaan

CC BY ND

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

jäsenvaltioilta olisi edellytettävä myönnetyn tuen valvontaa sen varmistamiseksi, että asetuksen mukaisia enimmäismääriä ei ylitetä ja että tuen kasautumista koskevia sääntöjä noudatetaan. Tätä velvoitetta noudattaakseen jäsenvaltioiden olisi tarjottava täydelliset tiedot myönnetystä vähämerkityksellisestä tuesta unionin tai kansallisen tason rekisterissä ja tarkistettava, ettei mahdollinen uusi tuki johda asianomaisen enimmäismäärän ylittymiseen.

Asetusluonnos jättää jäsenvaltioille harkintavallan sen suhteen, kumpi rekisteri otetaan käyttöön. Asetusluonnoksen mukaan ehdotettu keskusrekisteri on perustettava kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta, joka on ehdotuksen mukaan 1.1.2024. Lisäksi jäsenmaille annetaan mahdollisuus pidättäytyä ilmoittamasta rekisteriin alle 1 000 euron tukipäätöksiä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvoston kanta komission ehdotukseen ilmenee eduskunnalle toimitetuista kirjelmistä. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta pääosin kannatettavana. Valtioneuvosto katsoo, että SGEI de minimis -tuen enimmäisrajan nosto 700 000 euroon on lähtökohtaisesti perusteltua inflaatiokehityksen johdosta ja tuen yrityskohtaisen kumulaatioperusteen muuttaminen kolmesta verovuodesta kolmeen vuoteen on kannatettava kumuloitumisen tarkastelun helpottamiseksi.

Valtioneuvosto suhtautuu kirjelmässä tarkemmin ilmenevistä syistä kriittisesti ehdotettua korkeampaan enimmäisrajan nostoon. Valtioneuvosto katsoo, että SGEI de minimis -tuen enimmäismäärän pitäminen suhteellisen alhaisena on perustelua kilpailu-ja sisämarkkinapolitiikan näkökulmasta. SGEI de minimis -tuki voi kohdentua mihin tahansa yrityksen kustannuksiin ja voi pitää sisällään toimintatukea, minkä johdosta tukirajan nostaminen merkittävästi saattaisi kasvattaa kilpailun vääristymisen uhkaa.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen velvoittaa jäsenvaltiot seuraamaan tuen enimmäismääriä kansallisesti tai EU:n tason keskusrekisterin avulla. Keskusrekisterin perustaminen yksinkertaistaisi ja tehostaisi SGEI de minimis- tukien läpinäkyvyyttä, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia sekä tietoa tukien kohdentumisesta. Keskusrekisterin perustaminen lisäisi myös oikeusvarmuutta tuen myöntäjien ja tuensaajien osalta.

Valtioneuvosto kannattaa keskusrekisterin perustamiseen annettavan siirtymäajan pidennystä kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen.

Pidennetty siirtymäaika mahdollistaa riittävän ajan tarvittaville kansallisille täytäntöönpanotoimille.

Asetusluonnoksen ehdotus jäsenmaiden päätäntävallasta alle 1 000 euron SGEI de minimis -tukien rajaamisesta pois rekisteristä on valtioneuvoston näkemyksen mukaan ymmärrettävää hallinnollisen taakan rajauksen näkökulmasta.

Lausunto

Kuntaliitto kannattaa komission muutosehdotuksia.

Tuen enimmäismäärän korottaminen

Kuntaliitto kannattaa komission ehdotusta yhdelle yritykselle kolmen vuoden aikana myönnettävän SGEI de minimis -tuen enimmäismäärän korottamista 700 000 euroon nykyisestä 500 000 eurosta ja tuen yrityskohtaisen kumulaatioperusteen muuttamista kolmesta verovuodesta kolmeen vuoteen tuen kumulaatioseurannan selkeyttämiseksi.

Vaikka SGEI de minimis -asetusta on hyödynnetty Suomessa varsin vähän, ehdotettu korotus kuitenkin mahdollistaa sen, että tukiviranomaiset voivat tarvittaessa entistä laajemmin hyödyntää SGEI de minimis -tuen antamisen mahdollisuutta siihen soveltuvissa tilanteissa.

Keskusrekisterin perustaminen

Kuntaliitto suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen velvoittaa jäsenvaltiot seuraamaan tuen enimmäismääriä kansallisen tai EU:n tason keskusrekisterin avulla.

Valtioneuvoston kirjelmässä on todettu että, keskusrekisterin perustaminen yksinkertaistaisi ja tehostaisi SGEI de minimis -tukien läpinäkyvyyttä, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia sekä tietoa tukien kohdentumisesta. Kyseiset vaikutuksien vuoksi Kuntaliitto pitää keskusrekisterin perustamista perusteltuna.

Kuntaliitto kannattaa ensisijaisesti kansallisen keskusrekisterin perustamista, koska pitää todennäköisempänä, että kansallisesta keskusrekisteristä saadaan käyttäjien kannalta käyttökelpoisempi rekisteri kuin EU:n tason keskusrekisteristä.

Kuntaliitto kannattaa keskusrekisterin perustamiseen annettavan siirtymä-ajan pidennystä kahteen vuoteen, koska se mahdollistaa riittävän ajan tarvittaville kansallisille täytäntöönpanotoimille.

Kuntaliitto ei pidä asetusluonnoksen ehdotusta jäsenmaiden päätäntävallasta alle 1 000 euron SGEI de minimis -tuen rajaamisesta pois rekisteristä merkityksellisenä, koska näin pienien tukien myöntämiseen käytännössä tuskin käytetään hyödyksi SGEI de minimis -asetuksen mukaista tukimenettelyä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Juha Myllymäki
lakiasiainjohtaja

Pirkka-Petri Lebedeff
johtava juristi

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi